

Plzeň

Kraj: Plzeňský

Správní obvod: Plzeň

Nadmořská výška: 293 m n. m.

Počet obyvatel: 153 649

Adresa URL: www.plzen.eu

Okres: Plzeň-město

GPS souřadnice: 49.738431N, 13.373637E

První pís. zmínka: 976 (1048 let)

PSČ: 306 32

Památky a zajímavosti Plzeň

Mezi nejvýznamnější památky západočeské metropole patří historické jádro města a okolní ulice. Ty jsou dnes chráněné jako městská památková rezervace, na území města je ještě několik dalších vesnických památkových rezervací a také městských a vesnických památkových zón.

Gotický chrám sv. Bartoloměje je trojlodní chrám stojící na historickém náměstí Republiky v Plzni, založený roku 1292. Od roku 1993 je nejen farním kostelem, ale i sídelním kostelem biskupa plzeňské diecéze. Předtím byl kostelem arciděkanským. Nejceněnější výzdobou chrámu je opuková plastika Plzeňské madony ve středu hlavního pseudogotického oltáře navrženého architektem Josefem Mockerem. Mimořádným dílem gotického řezbářství je také monumentální sousoší Kalvárie z 60. let 15. stol. Z hlavní lodi je možné vstoupit do pozdně gotické Šternberské kaple v pravé části chrámu, kde se nachází Český oltář, secesní dílo řezbáře Jana Kastnera. V chrámu nalezneme mj. bohatě zdobená barevná okna, např. okno s motivem Golgota od plzeňského malíře Josefa Mandla či dalších významných umělců.

Černá věž je pozdně gotická vodárenská věž prvně zmíněná v r. 1532 bývala údajně součástí toliko proslaveného opevnění města Plzně, konkrétně Pražské brány. Fortifikace však nebyla to hlavní - měla zejména zásobovat město vodou, když jí na začátku 16. stol byl (pro velký počet studen) nedostatek. Říční voda byla čerpána do nádrže ve špičce věže, odkud samospádem stékala do kašen na náměstí. Podzemní část věže je součástí prohlídkového okruhu plzeňského podzemí, do kterého je vstup za rohem - v Perlové ulici čp. 4. Nad vchodem je umístěna pamětní deska doktora Josefa Škody, profesora Vídeňské univerzity, jenž se narodil v přilehlém domě.

Františkánský klášter s kostelem Nanebevzetí Panny Marie. Kostel je trojlodní s velmi dlouhým presbytářem a gotickými křížovými klenbami. Hlavní oltář je barokní, z roku 1696 s kopií obrazu P. P. Rubense z roku 1636, na svatostánku gotická „Františkánská madona“ z doby kolem roku 1420, na vedlejší oltáři reliéf sv. Anny Samotřetí z doby kolem roku 1525. Bývalý klášter tvoří dobře zachovaný gotický ambit kolem čtvercového Rájského dvora, kde je dnes diecézní museum, na několika místech pozdně gotické fresky. Na východní straně pozdně gotická kaple sv. Barbory (původně kapitulní síň) s hvězdovou klenbou na středový pilíř a s dobře zachovanými freskami ze života svaté Barbory z doby po roce 1460. V ambitu je zachováno malé skriptorium (místo pro písaře knih) a kamenná kazatelna s jemnou plastickou výzdobou z roku 1543.

Renesanční radnice je klenotem města Plzně. Významnou součástí řešení průčelí jsou novodobá sgrafita provedená při velké rekonstrukci v r. 1910. Sgrafitová výzdoba je novorenesanční. Objekt radnice je dvoukřídlý. Pod hlavním křídlem jsou velké sklepy gotického původu. Radnici tvoří dva domy jež

byly spojeny někdy ve 14. či na počátku 15. století a poté přestavěny. Ve druhé čtvrti 16. století byl objekt pozdně goticky přestavěn a vzniklo dvorní křídlo. V letech 1554-1559 byla radnice radikálně přestavěna a byly provedeny barokní úpravy. V letech 1849-1850 bylo dvorní křídlo zvýšeno o patro. V letech 1908-1912 byla provedena novorenesanční rekonstrukce objektu a bylo vybudováno reprezentační schodiště ze 16. století

Barokní budova kláštera dominikánek s kostelem sv. Anny vytvořil Jakub Auguston v letech 1712-1714. Byl postaven při hradbách u Litické brány podle návrhu významného architekta a stavitele tohoto období Jakuba Augustona. přestavěná 1805-1807 na školu, dnes Státní knihovna.

Hřbitov u kostela sv. Mikuláše je podle architektky Anny Hostičkové, lze tento hřbitov nazývat druhým plzeňským Slavínem. Svého významu se toto místo dočkalo v 19. století, zejména od osmdesátých let. Místo posledního odpočinku u Věch Svatých našel arciděkan plzeňský F. Herold, zakladatel Sokola v Plzni; T. Cimrhanzl, který v 19. století dvacet let vedl plzeňskou knihovnu, dobrodinec a zachránce Husova rodného domku v Husinci, A. Kludský ze známé cirkusové rodiny, ředitel průmyslové školy a odborný spisovatel A. Majer, Ing. Mikolecký, který se zasloužil o rozvoj Škodovky, veřejné osvětlení, dopravu, stavbu vývařovny pro chudé a další, nese po něm název nedaleký vrch Mikulka. Spatříme zde také hrobku významné měšťanské rodiny Rohrerovy, která se zasloužila o výsadbu veřejného sadu v místech za dnešní Kollárovou ulicí, a další významné plzeňské osobnosti. Od roku 1902 se definitivně přestalo s pohřbíváním v těchto místech. V 60. letech se uvažovalo o parkové úpravě areálu, záměr se však plně neuskutečnil. Později hřbitov pustl a stal se cílem vandalů. Teprve v roce 1974, zásluhou pár nezištných lidí z dobrovolného spolku aktivistů, kteří zde odvedli úctyhodný kus práce, se začal opět probouzet do své bývalé podoby, včetně kostela Věch Svatých.

Plzeňské historické podzemí vznikalo postupně již od založení města v roce 1925. Sklepy a chodby sloužily nejen jako zásobárna potravin, ale v čase ohrožení poskytovaly i úkryt a únikové cesty z obleženého města. Součástí prohlídkového okruhu v délce 800 m jsou archeologické nálezy, funkční replika vodního kola v expozici vodárenství a expozice knihtisku.

Pivovar Plzeňský Prazdroj: Prohlídka pivovaru vás seznámí s unikátním varním postupem piva Pilsner Urquell. Trasa prohlídky vede autentickými místy, kde se Pilsner Urquell od počátků vyrábí. Prohlídka je spojena s ochutnávkou piva Pilsner Urquell ve sklepích

Pivovarské muzeum, které je umístěno v původním středověkém právovárečném domě a je nejstarší svého druhu na světě, vypráví příběh piva od starověku až do vzniku velkých průmyslových pivovarů. Součástí muzea je pozdně gotická sladovna, hvozd, původní valečka a dvouúrovňové ležácké sklepy s lednicí, které ústí do plzeňského podzemí.

Diecezní muzeum: Gotická, renesanční a barokní plastika - trvalá expozice ve Františkánském klášteře v prostorách křížové chodby a kapli sv. Barbory s freskami z 15. století.

Národopisné muzeum Plzeňska: Početné fondy Národopisného muzea Plzeňska obsahují přes 76 000 zajímavých kulturně historických a národopisných předmětů, dokumentujících všední i sváteční život našich předků ve sledované oblasti města Plzně a jejího venkova, eventuálně v některých oborech s přesahem i do dalších míst Plzeňského kraje. Ve snaze udržet rozsáhlou vypovídací hodnotu i z hlediska časového, zasahují některé z fondů až do 90. let 19. století. Pomocné sbírkové fondy, například fond skleněných negativů nebo tzv. lístkový archiv, představují další významné zdroje dokumentace života na Plzeňsku, ať už se jedná o stavební vývoj Plzně nebo o lidový oděv. Sbírký jsou systematicky doplňovány o nové přírůstky.

Velká synagoga je největší synagogou v České republice, druhá největší v Evropě a třetí na světě, postavená v letech 1888-1893 v maursko-románském slohu, připomíná někdejší početnou prosperující plzeňskou židovskou komunitu. V interiéru s vynikající akustikou se konají koncerty a výstavy. Stará synagoga se nachází ve vnitrobloku západně od hotelu Slovan a jihovýchodně od novorenesančního Divadla Josefa Kajetána Tyla. Byla postavena v roce 1859. Zahrada vzpomínek připomíná osudy plzeňské židovské komunity.

Západočeské muzeum je krajské muzeum Plzeňského kraje a je jedním z největších muzeí v České republice. Jeho více než 2 miliony sbírkových předmětů v depozitářích dokumentují vývoj přírody a společnosti v širokém kontextu střední Evropy. Mezi světové unikáty patří sbírky Plzeňské městské zbrojnice, která obsahuje v Evropě ojedinělou kolekci palných zbraní od konce 14. do 17. století. V prostorách muzea se nachází stylová kavárna. Muzeum vznikalo postupně od roku 1912.

Západočeská galerie má své sídlo v goticko-renesančním domě v Pražské ulici čp. 13, který tvoří vhodné prostředí pro krátkodobé výstavy. Druhou výstavní síní Západočeské galerie jsou gotické Masné krámy. Po náročné rekonstrukci objektu vznikl specifický prostor, v němž se konají dlouhodobé výstavy výtvarného umění a nejrůznější kulturní akce.

Galerie města Plzně mapuje nejrůznější oblasti současného vizuálního umění. Kromě tradičních oblastí volného umění (malířství, sochařství, grafika atd.) jsou zařazovány výstavy scénografie, videoartu, performance atd. Galerie nabízí bohaté spektrum současného umění, přitom hlavním kritériem výběru je vysoká kvalita.

Patton Memorial Pilsen je jediným muzeem v České republice, které je věnováno americké armádě. Expozice mapují postup a pobyt armády Spojených států na území bývalého Československého státu v roce 1945, dále pak poválečnou hospodářskou pomoc UNRRA naší zemi a období totalitního režimu Československa v letech 1948-1988.

Regionální technické muzeum o.p.s., Techmania Science center, je zde možné vytvořit trojúhelník ze tří úseček, který má všechny úhly pravé? Co dokáže 200 000 V s vašimi vlasy? Přijďte si vyzkoušet na vlastní kůži expozice zaměřené na fyziku, matematiku a techniku.

Muzeum strašidel, pohádek a pověstí nabízí pro děti i dospělé poučení a veselé nahlédnutí do historie města Plzně a okolí. Spatříte duchy, strašidla a tajemné bytosti. Pojďte se s námi krásně bát.

Památník obětí zla - Meditační zahrada je životním dílem politického vězně L. Hrušky, který v rekreačním území na jižním okraji Plzně vybudoval areál výjimečné krásy a harmonie. Tzv. Meditační zahrada s monumentální Křížovou cestou a kaplí M. Kolbeho je místem pro odpočinek i zamyšlení.

Muzeum loutek: Plzeňské loutkářství má bohatou tradici. Vždyť právě v Plzni se narodily známé postavičky Spejbl a Hurvínek od Josefa Skupy. Muzeum představí nejen tradiční loutková divadla, ale i současnou tvorbu divadla Alfa.

Muzeum Lobzy – V muzeu si můžete prohlédnout expozici starých dvoutaktních automobilů, ale i zakoupit náhradní díly pro dvoutaktní vozy Trabant, Wartburg a Barkas. Dále se seznámíte s dějinami vývoje osobních vozidel, konstrukcí jejich motorů a potěší vás i množstvím drobných retro předmětů a modelů. Více zde: www.muzeumlobzy-cz.eu.

Dále se seznámíte s dějinami vývoje osobních vozidel, konstrukcí jejich motorů a potěšíme vás i množstvím drobných retro předmětů a modelů. Více zde: <http://www.muzeumlobzy-cz.eu/>

Městský sadový okruh - V prostředí vzrostlých stromů a zajímavých parkových úprav jsou ve

Smetanových, Kopeckého a Křížkových sadech umístěny sochy a pomníky připomínající významné osobnosti města - purkmistra Martina Kopeckého, buditele Josefa Františka Smetanu a hudebního skladatele Bedřicha Smetanu či vynálezce Františka Křížíka. V Šafaříkových sadech najdeme sousoší světoznámých loutek Spejbla a Hurvínka. V Křížkových sadech též nalezneme v proluce rozměrnou fresku "Theatrum Mundi" z roku 2001, zobrazující významné plzeňské osobnosti.

Ve městě je řada cenných a historicky významných domů, jako například Císařský, U božího oka, Chotěšovský s nádvorními arkádami, původně gotické masné krámy ze 13. století. Dnes je v nich galerie, dochovala se i část opevnění ze 13. století.

Rozhledna na Chlumu

Celkem 25 m vysoká vyhlídková věž na kopci Chlum (416 m n. m.) nedaleko centra Plzně byla postavena z části již v roce 1926, ale na její dostavbu již nezbyly peníze a tak se na definitivní podobu čekalo další 3 roky. Po válce ovšem rozhledna i přilehlá výletní chata chátraly a tento stav trvá dodnes. Chata s restaurací byla dokonce roku 1999 zbourána a rozhledna je dostupná pouze sezónně a ideálně po telefonické domluvě. Z vyhlídkové plošiny je krásný výhled na Plzeň, Brdy i Český Les. K věži vás dovede cesta odbočující ze Zábělské ulice v plzeňské čtvrti Újezd.

Rozhledna Sylván

Pokud se na rozhlednu s vyhlídkovou plošinou ve výši 23 m vydáme z centra města, nejlepší bude nasednout v Sadech pětaticátníků na autobus MHD s číslem 41, který nás dovede do zastávky Hodonínská na sídlišti Vinice. Zde se nám nabízejí dvě možnosti jak v cestě pokračovat dál. První je sice kratší, ale fyzicky náročnější stoupání do kopce vyšlapanou cestou v poli. Druhou variantou je pak cesta přes novou zástavbu Sylván, která je delší, ale příjemnější. Vzhledem k tomu, že se rozhledna pne do výše 68,3 m a je dobře viditelná již z dálky, není možné na cestě k ní zabloudit. Díky dostatečně vyvinuté infrastruktuře cyklostezek je možné na Sylván z různých koutů Plzeňska dojet i na kole (na vrch vede od Radčic či z místní části Košutka cyklostezka č. 2151). Autem se k rozhledně dostaneme z centra Karlovarskou ulicí, která křížuje řeku Mži, poté odbočit vlevo v místní části Lochotín vlevo do ulice Na Chmelnici a hned vpravo do ulice Kotíkovská, která nás dovede (později ulice Pod Sylvánem) až k věži. Výhled: Šumava, Český les, Brdy, za dobré viditelnosti vrcholky hor v Německu (Velký Javor, Hohen-Bogen) či stožár telekomunikačního vysílače Krašov.

Historie: Jednou z možností, jak z výšky přehlednout celé město Plzeň a přilehlé okolí, je od roku 2003 pohled z ocelové konstrukce nedaleko vrcholku Sylván (414 m) nad sídlištěm Plzeň-Vinice. Výstavba 44 tun vážící konstrukce společnosti T-Mobile (dříve RadioMobil) proběhla v roce 2001. Tehdy si dal plzeňský magistrát podmínku, že součástí věže musí být i přístupný vyhlídkový ochoz. Na zprovoznění rozhledny se čekalo celé 2 roky, než si ji pronajal podnikatel Alois Mach, který vyhlídku poprvé otevřel 30. května 2003. Finančně náročný provoz, odmítnutí dotace ze strany města a vlastní zdravotní důvody jej však přiměly rozhlednu na konci roku 2005 uzavřít. Naštěstí se provozu hned následující rok ujalo plzeňské gymnázium Fr. Křížíka, které od dubna 2006 zabezpečuje páteční a víkendové zpřístupnění vyhlídkového ochozu během turistické sezóny.

